

ಮಾನವೀಯ ಸಂವೇದನೆಗಳ ಅರ್ಥ-ಚೌಕಟ್ಟು ಹಿಗ್ಗಲಿ ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮ-ಕಾಳಜಿ ಬದುಕಿನ ಭಾಗವಾಗಲಿ

ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮಾನವೀಯತೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಒಡನಾಟದಲ್ಲೂ ಅನುಸಂಧಾನ ಆಗಬೇಕು. ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯಾವುದೇ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಶುಷ್ಕವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈಶ್ವರ

ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕುರಿತಂತೆ ತೋರಬೇಕಾದ ಕಾಳಜಿ-ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕುರಿತು ಉದ್ಯಮಿ ರತನ್ ಎನ್. ಟಾಟಾ ಅವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಟ್ರೀಟ್ ಸಹೃದಯರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದೆ. 'ಮುಂಗಾರಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಕ್ಕುಗಳು ನಮ್ಮ ಕಾರುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಆಶ್ರಯಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಗಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಕಾರು ಚಲಾಯಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅವು ಅಲ್ಲಿವೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅಂಗವೈಕಲ್ಯ ಹೊಂದಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಸಾವಿಗೂ ಈಡಾಗಬಹುದು. ಈ ಮಳೆ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದರೆ, ಅದು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾದ ನಿಲುವೇ ಹೌದು' ಎನ್ನುವುದು ಟಾಟಾ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಸಾರ. ದೇಶದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಉದ್ಯಮಿಯೊಬ್ಬರ ಪ್ರಾಣಿಪ್ರೀತಿ-ಕಾಳಜಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾದ ಟಾಟಾ ಅವರ ಮಾತುಗಳು, ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾದ ವಿವೇಕದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸಣ್ಣದೊಂದು ದುಡುಕು ಅಮಾಯಕ ಜೀವಿಯೊಂದರ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಟಾಟಾ ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿದೆ.

'ದಯೆಯಿರಲಿ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ' ಎನ್ನುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕನ್ನಡ ಜನಮಾನಸದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಅವಸರದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಜೀವಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದರೂ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಿ ನೆನಪಿರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನಷ್ಟೇ ಉಳಿದ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಹಕ್ಕಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮರೆತಂತೆ ನಾವು ವರ್ತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಧೋರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ದೂರ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಬೇಡವಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತ, ಎರೆಹುಳ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಫಲವತ್ತುಗೊಳಿಸುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುಗಳಿಗೆ ಸಂಚಾರ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ, ಪಡಸಾಲೆಯ ಪಟಗಳ ಹಿಂದೆ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ದೂರವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಜೇನುಹುಳುಗಳಿಗೆ ಊರು-ಕೇರಿಗಳು ಕ್ಷೇಮವನ್ನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಿಡಾಡಿ ದನಗಳಿಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಸವುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ 'ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮ'ದ ಸಾಹಸಗಳು ಒಂದೇ ಎರಡೇ... ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಟಾಟಾ ಅವರಂಥ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವ ಜೀವ ಕಾಳಜಿಯ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಮಾತುಗಳೂ ಜನರ ಗಮನಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಕೃತಿ ಜೀವಕಳೆಯಿಂದ, ಜೀವಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಯ ಮಾನವೀಯ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾಲವೂ ಆಗಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಕಾಳಜಿ ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸಮಗ್ರ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಯ ಭಾಗವಾಗಬೇಕು. ಮಳೆಯ ಅಬ್ಬರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ದೊರೆಯದಿರಬಹುದು. ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಬಿರುಪೇರಾಗಬಹುದು. ಇಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತೆರೆದ ಹೃದಯದವರಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ನೀಡುವ ಪುಟ್ಟ ನೆರವು ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ, ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿ ಅನಾಹುತ ಉಂಟಾಗುವುದು ಪ್ರತಿ ಮಳೆಗಾಲದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿತ್ರ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರ ನೆರವಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವವರೂ ಕೈಜೋಡಿಸಬೇಕು.

ನೆರೆಹೊರೆಯವರಿಗೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಹಾಗೂ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವೊಂದಿದೆ. ಅದು, ಮಳೆನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ. ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಲದ ಮಟ್ಟ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ಅಡಿಗಳ ಆಳದಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತುವ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಜಲಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಳೆ ಕೊಯಿಲೇ ಉತ್ತರವಾಗಿದೆ. ಮನೆಯ ತಾರಸಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ನೀರನ್ನು ಬಿದ್ದಲ್ಲೇ ತಣಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಅಂತರ್ಜಲದ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಮಳೆನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದಾಗಿ ಕೃತಕ ಪ್ರವಾಹಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗೂ ತಡೆಯೊಡ್ಡಬಹುದು.

ಮಳೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ, ಖಾಲಿ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು. ಹಸಿರು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮಳೆಗಾಲ ಉತ್ತಮ ಸಮಯವಾದುದರಿಂದ, ಗಿಡ ನೆಟ್ಟು ಪೋಷಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನವೀಯತೆ ಎನ್ನುವುದು ಮನುಷ್ಯ ಮನುಷ್ಯರ ನಡುವೆ ಇರಬೇಕಾದ ಸ್ಪಂದನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದು ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲೂ ಅನುಸಂಧಾನಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು. ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಮಾನವೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಅಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಶುಷ್ಕವೆನ್ನಿಸುತ್ತವೆ.

■ ರಘುನಾಥ ಚ.ಹ.